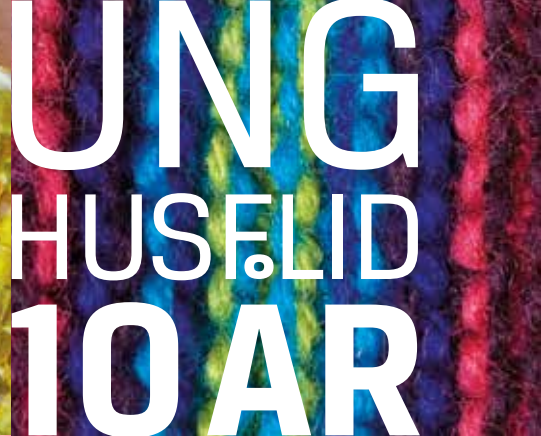

UNG
HUSFLID

UNG
HUSFLID
10 AR

Boston
University

INNLEDNING

10 år er gått og mye har skjedd siden opprettelsen av treårig prosjektstilling som barne- og ungdomskonsulent i Norges Husflidslag. Ung Husflid er et begrep og en medlemskategori, med eget Ung Husflid-team.

I dette heftet har vi oppsummert, og sett litt på hvordan veien er blitt til i løpet av disse årene. Det er blitt gjort tiltak og prosjekter, forsøk og erfaringer, som til sammen danner grunnlaget for videre arbeid med barn og unge i Norges Husflidslag.

I 2007 ble det gjort en kartlegging av behovet i lokallagene, og vi så raskt at her må det satses på frivilligheten. Det er i lokallagene alle hendene er og det er der vi har nærheten til barn og unge. I starten møtte Ung Husflid-arbeidet mye motstand. Frivillige hender ville gjøre sine egne ting, det var voksne damer som hadde oppdratt sine barn og var klar for «å kose seg» med egen husflidsaktivitet.

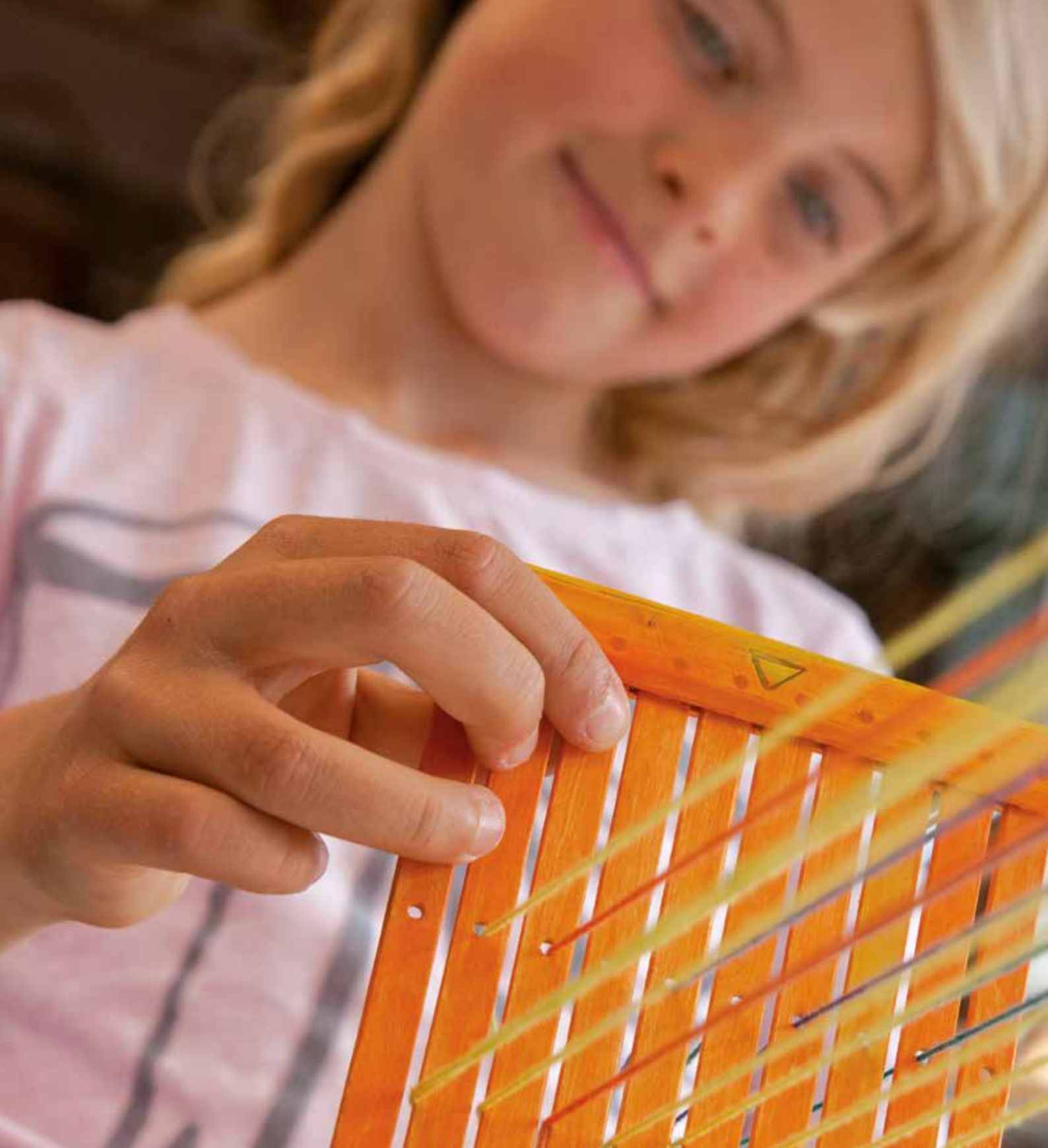
Her har det skjedd en liten revolusjon på 10 år. Frivillige hender koser seg fortsatt med egne arbeider, og det er limet og styrken i lokallagenes virksomhet. I tillegg har det kommet mange ildsjeler som også arbeider med barn og unge. Det stilles ikke lengre spørsmål ved om dette arbeidet er viktig eller nødvendig. Nå er spørsmålene: Hvordan kommer vi i gang? Hvordan gjør vi det? Hva kan vi lage? Hvordan får vi tak i ungene?

Det sies at å bygge en organisasjon tar 20 år. Vi er halvveis! 10 år for Ung Husflids virksomhet er en milepæl det er viktig å markere. I dag er det stor tilstrømning til Ung Husflid-aktiviteter over hele landet. Med smittende engasjement og stor raushet, får barn og unge lære om lokal kultur, prøve seg på ulike håndverksteknikker, erfare mestring og oppleve skaperglede.

Med en slik dugnadsgjeng på laget, kan Norges Husflidslag se fremtiden lyst i møte. Vi retter en stor takk til mange frivillige henders entusiasme, glød og innsats i disse 10 årene. Vi jubilerer med mottoet: Du deler en idé og får dobbelt tilbake!

Elin Gilde Garvin, Barne- og ungdomskonsulent i Norges Husflidslag
Lillesand 2018

INNHold

Innledning	03
Bakgrunn	06
Starten på arbeidet med barn og unge i husflidslagene	06
Ung Husflid	08
Medlemskap	08
Frifond	09
Organiseringen av arbeidet	10
Opplæring og instruktørkurs for Ung Husflid-veiledere	11
Ung Husflid som «merkevare»	12
Aktivitetsmaterieil	12
Merkevare for småtroll	12
www.unghusflid.no	13
Reflid	13
Nyhetsbrev på e-post, Facebook og Instagram	13
Nasjonale prosjekter	14
Barn gleder barn	14
Nasjonale prosjekter med støtte fra LNU's kulturmidler	14
Redesign-prosjekt (2012)	14
Barn vever (2013–2014)	15
Reflid på festival (2014)	15
Mønster og dekor (2013–2014)	15
Kom skal vi klippe sauene (2015–2016)	15
Kulturutveksling i praksis (2016)	15
Nye venner gjennom hender (2016–2017)	16
Breddegavetildeling fra Sparebankstiftelsen DNB	16
Ungt design for unge brukere	17
Deltagelse på nasjonale og regionale arenaer	17
Den kulturelle skolesekken	17
Norge rundt – bildekavalkade	18
Samarbeidspartnere	20
Veien videre	20
Siste skudd på stammen	20
Del nye ideer og få dobbelt tilbake	20

Bakgrunn

Arbeidsstuer for barn

De første arbeidsstuen for barn ble etablert i 1886 i Oslo og 1905 i Bergen. Det startet som et oppdragende og sosialt tiltak, som etter hvert spredte seg over hele landet.

Formålet med arbeidsstuen var «at lære den oppvoksende slegt fra barn af at bli nævedyktig og bruke sine fristunder til nyttig arbeide samt ophjelpe arbeidslyst og arbeidsglæde. Hermed haabet man ogsaa tildels at beskytte barnene mod gadelivets fristelser» (Bergen byarkiv, se www.bergenbyarkiv.no). Det var kvinneorganisasjoner som *Hjemmenes vel*, senere *Husmorforbundet*, som startet «arbeidsstuesaken».

«Fellesrådet for barnas arbeidsstuer» drev i mange år koordinering av arbeidsstuevirksomheten, som etter hvert ble arbeidet med i flere organisasjoner. Det ble holdt kurs for voksne på store landssamlinger, for å inspirere til husflid- og håndverksaktiviteter i arbeidsstuen.

Fellesrådet for Barnas Arbeidsstuer fikk driftstilskudd fra Barne- og familiedepartementet til og med 1997, og etter kuttet i driftstilskudd ble fellesrådet nedlagt.

Starten på arbeidet med barn og unge i husflidslagene

Flere lokale husflidslag var aktivt med i arbeidet for barn og unge, og deltok opp gjennom årene på arbeidsstuenes instruktørkurs, i regi av Fellesrådet for Barnas Arbeidsstuer. Det førte til en del kurs og aktiviteter for barn i lokallagene i NH, uten at det er kartlagt hvor stort omfang dette hadde.

Norges Husflidslag (NH) samarbeidet med flere om utgivelse av heftene «Kom skal vi klippe sauen» (1991), «Mitt skip er lastet med» (1993), «Jeg gikk en tur på stien» (1994) og «Ei maske hit og ei maske dit» (1999). Til heftene ble det i flere fylker laget «inspirasjonspakker» med modeller, som husflidskonsulentene og lokallagene brukte i arbeidet i lagene.

Flere lokale lag i NH var i gang med arbeid med barn og unge. Med inspirasjonsheftene som utgangspunkt, ble det igangsatt mye aktivitet.

I 1995 ble det holdt fagseminar på Røros, der en representant for barnas arbeidsstuer, blant andre møtte husflidskonsulentene i NH.

Programmet inneholdt aktuelle problemstillinger som:
«Hva kan vi vente oss av barn på ulike alderstrinn? Ungdomskulturen. Kulturformidling og tradisjonsoverføring til dagens unge – problemer og muligheter. Hva kan Husfliden gi dagens barn og unge? Formingsfagets skjebne i grunnskolereformen GR 97» (Fra «Primstaven 1995, nr. 3»). Problemstillingene er like aktuelle i dag som den gang.

Gjennom NHs satsing på «2000 og TRE» og videre arbeidet med vandreutstillingen Emnetre, ble det utarbeidet opplegg i spikking med barn. Dette ble presentert i heftene «Med kniv og fantasi» og «Spikke med barn» (2004). I prosjektet «Gjør et spikk», ble det utarbeidet egne spikkekurs og lærere

over hele landet kurset i spikking. Spikkeheftene «Telje, Spikke, Smi – med kvass kniv i rått tre» (2001) og «Sløyd – med emne rett fra skogen» (2005), ble flittig brukt i dette arbeidet. Gjennom disse prosjektene samarbeidet NH tett med fylkeskonsulentene i Det Norske Skogselskap, lærere fra ulike skoler, store og små museer over hele landet. Spikking med barn ble en populær aktivitet. Den krevde lite utstyr og spredte seg raskt.

I 2006 ble det gjort vedtak på landsmøtet i Norges Husflidslag, om å sette i gang et prøveprosjekt, med Barne- og ungdomskonsulent i NH i full stilling. Tilsetning fra 01.01.07 og prosjektet skulle evalueres etter 3 år. Prosjektet ble evaluert, stillingen videreført og virksomheten ble etter hvert innarbeidet som Ung Husflid-arbeid. Norges Husflidslag søkte penger fra Norsk Kulturråd og fikk kr 100 000 til planlegging og oppstart i 2007.

Husflidskonsulentene var i denne perioden organisert i sektorer og Barne- og ungdomskonsulenten fikk med seg ei arbeidsgruppe, bestående av deltagere fra de ulike sektorene. I 2015 fikk Ung Husflid et eget team, på lik linje med Team næring, opplæring og synliggjøring.

Ung Husflid

Formålet med Ung Husflid er å lage arenaer der barn og unge får oppleve gleden ved å lage noe med hendene sine. På den måten er Norges Husflidslag med på å sikre videreføring og fornyelse av kulturarv og husflidstradisjoner til kommende generasjoner.

I Ung Husflid-klubbene, ønsker vi å bidra til at barn og unge får lære grunnleggende håndverksteknikker, som strikking, veving, brodering eller trearbeid. I en trygg atmosfære og med kyndige veiledere får barna leke og eksperimentere med spennende farger og materialer. Ung Husflid er organisert i de lokale husflidslagene over hele landet.

Medlemskap

Ung Husflid omfatter medlemsgruppen under 26 år i Norges Husflidslag. Barn og unge må melde seg inn selv, alle under 15 år med bekreftelse fra foreldre. Barnemedlemmer er aldersgruppen mellom 6–13 år, barn i 1.–7.klasse. Ungdomsgruppen er fra 14 år (8. klasse) og oppover til 26 år. Medlemskap i Ung Husflid innebærer automatisk medlemskap i et lokallag. Alle medlemmer over 14 år har stemmerett og muligheten til å ta tillitsverv i lokallaget sitt i NH. Det er i lokallagene det meste av aktivitetene for barn og unge foregår. De fleste er åpne for alle, uavhengig av medlemskap i NH eller ikke.

Mange av lokallagene har lite fokus på verving av Ung Husflid-medlemmer. Dette til tross for at om lagene har 5 eller flere medlemmer under 26 år, utløser dette Frifond-midler, til bruk

ANTALL UNG HUSFLID-MEDLEMMER FRA 2006–2017

	Ung Husflid-medlemmer totalt	Alder: Under 14 år	Alder: 14 til 26 år	Medlemmer fordelt på antall lokallag
2006	830	623	207	102
2007	1414	1047	367	144
2008	1412	1044	368	157
2009	1669	1101	568	167
2010	1517	1122	395	178
2011	1571	1106	465	183
2012	1654	817	837	200
2013	1943	969	974	201
2014	2002	1226	776	204
2015	2384	1196	1188	211
2016	2361	1454	907	210
2017	2222	1642	580	208

på Ung Husflid-aktivitet. Frifond-midlene er tippemidler og statlige midler til arbeid med barn og unge som fordeles via LNU, Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner. I 2017 fikk NH tildelt 1 007 000 Frifond-kroner, som ga 125 lag med mer enn 5 medlemmer, kr 437,- pr. medlem. I tillegg fikk 10 lag stimuleringsmidler på kr 5 000, fordi det var første året med mer enn 5 medlemmer.

Frifond-tildeling til lag med 5 eller flere medlemmer

Frifond-midlene er delt ut til lokallagene på bakgrunn av medlemstall. I enkelte år ble deler av midlene brukt til øremerkede tiltak, for å stimulere til økt aktivitet innen enkelte satsinger og temaer. For å øke fokus på verving av Ung Husflid-medlemmer, fattet styret i NH, i 2012, vedtak om å sette av kr 100 000 pr. år til stimuleringstiltak for oppstart av barneaktivitet i lagene. Før den tid ble deler av Frifond-pengene lagt ut som søkbare stipend, basert på aktivitet i ulike temaer.

2007: kr 60 000 ble fordelt på 16 lag, som stipend til broderiaktivitet.

2008: kr 50 000 til utprøving av to tiltak for ungdom.

2011: kr 150 000 gikk til lokale ungdomsprosjekter, fordelt på 35 lag.

2012: kr 45 000 gikk til 3 lokale utprøvningskurs i tredreining for ungdom.

Kr 105 000 ble utlyst som stipender og ble fordelt på 48 lag, til sømopplæring i forbindelse med utgivelsen av boka "Barn+symaskin=gøy".

	Frifond-kroner til NH, til fordeling på lagene	Kronebeløp pr medlem, for lag med mer enn 5 Ung Husflid-medlemmer	Fordelt på antall lag med 5 eller flere Ung Husflid-medlemmer	Antall lag som har mottatt stimuleringsmidler på kr 5 000
2006	153 247	520	18	
2007	352 549	300	79	
2008	535 026	360	71	
2009	541 705	405	71	
2010	525 174	318	89	
2011	617 000	352	88	
2012	669 500	363	89	5
2013	707 995	467	102	7
2014	709 995	377	102	9
2015	855 000	437	107	14
2016	840 111	384	121	10
2017	1 007 000	437	125	10

Organisering av arbeidet

Det er stor forskjell på hvordan lokallagenes aktiviteter arter seg. Mye avhenger av om det er små steder med lange avstander, eller byer med korte avstander og mange konkurrerende tilbud. Aktivitetene for barn og unge organiseres for eksempel som kurs, enkeltstående aktivitetsskvelder/dager eller aktiviteter i forbindelse med høytider eller aktivitetsdager i kommunen. Noen lag samarbeider med skole, SFO, lokale museer eller andre organisasjoner.

Noen lag har arrangert sommerskoler første eller siste uke av sommerferien. De siste årene har enkelte lokallag arrangert håndverksuker også i høstferie og vinterferie. Dette har flere steder blitt store lokale arrangement, med en varighet på 4-5 dager og med flere aktivitetstilbud som går parallelt. Svært populære tiltak, med mange deltagere, som krever mange hjelpere og mye dugnadsarbeid.

Det viser seg at husflidsaktivitetene for barn og unge er svært avhengig av de voksne veiledernes tid og dugnadsinnsats. Derfor er vi helt prisgitt de frivilliges innsats i lokallagene. Mange lokallag og fylkeslag har egne Ung Husflid-kontakter, med ansvar for organisering av dette arbeidet for barn og unge i lagene. Ung Husflid-kontaktene spiller en viktig rolle som samarbeidspart og kommunikasjonsledd mellom lokallagene og fylkeslaget, lagene og Husflidskonsulenten i fylket, og med Ung Husflid-teamet og Barne- og ungdomskonsulenten nasjonalt.

NOEN TALL FRA LOKALLAGENES VIRKSOMHET FOR BARN OG UNGE UNDER 26 ÅR, TOTALT I PERIODEN 2008-2017

Antall arbeidsstuer og Ung Husflid-klubber i lokallagenes regi	4 852
Antall deltagere på disse arrangementene	26 217
Antall kurs, arrangert for barn og unge	2 597
Antall deltagere på kursene	13 438
Aktivitetsdager, antall egne arrangement	3 418
Antall deltagende barn og unge på arrangementene	48 568
Antall aktivitetsdager i andres regi, der lokallagene er med, antall arrangement	2 779
Antall deltagende barn og unge på arrangementene	36 463

Innrapporterte tall fra lokallagenes virksomhet i tidsrommet 2008-2017, viser større aktivitet enn det medlemstallet for Ung Husflid-medlemmer skulle tilsi. Her burde det være et stort potensiale for å verve flere medlemmer.

Opplæring for Ung Husflid-veiledere

Opplæring og inspirasjon av veiledere har vært en viktig del i utviklingen av Ung Husflid-arbeidet rundt om i landet.

Kurs for veiledere arrangeres av fylkeslag, lokallag og Husflids-konsulentene over hele landet. De siste årene har det vært arrangert 8-9 slike kurs hvert år, og mellom 150 og 200 deltagere pr. år fra hele landet. Varigheten på kursene varierer mellom 6-12 timer.

INSTRUKTØRKURS UH GJENNOM 10 ÅR

	Antall kurs	Antall kurstimer	Antall deltagere
2007	25	159	288
2008	21	140	375
2009	13	87	230
2010	12	98	132
2011	9	70	118
2012	10	174	194
2013	8	60	130
2014	17	132	226
2015	10	102	150
2016	6	72	141
2017	9	68	162

I tillegg kommer kurs for lærere i grunnskolen i «Gjør et spikk»-prosjektet fra 2007-2009, og alle kurstimerne på praktiske lærerstevner landet rundt.

Kursene inneholder faglig påfyll i form av praktisk opplæring og skoloring i enkle pedagogiske virkemidler. De husflidsfaglige virkemidlene i dette arbeidet, er å utvikle faglig materiell i form av bøker og hefter, i tillegg til oppskrifter og modeller som presenteres på www.unghusflid.no.

Pedagogisk veiledning foregår ved opplegg som bevisstgjør omkring rollen som veileder og å tilrettelegge aktivitetene for ulike aldersgrupper på ulike læringsarenaer.

Det viktigste med kursene er å lage møteplasser, der veilederne kan treffes og utveksle erfaringer. Der får de inspirasjon og kan høre hvordan andre takler ulike utfordringer i veilednings- og arrangørrollen. Få trygghet til å prøve nye ting, tørre å være gode rollemodeller, praktiske tips og råd.

På kursene deltar også en del kunst- og håndverkslærere, som arbeider i grunnskole eller videregående skole. Noen fordi de er aktive i lokallagene på fritiden, andre for å ta med seg aktivitetene direkte inn i undervisningen på skolen.

Dette er en symboleffekt vi setter stor pris på, som forhåpentligvis fører med seg materialbasert håndverk inn i skolen, og som tilfører nyttig undervisningserfaring inn i det lokale Ung Husflid arbeidet. De siste årene har også enkelte ungdommer deltatt på instruktørkursene, og vi så det var behov for egne instruktørkurs for ungdom. NH har utarbeidet og prøvd ut slike kurs i flere fylker. Dette er viktig for både kompetanseutvikling og rekruttering av yngre krefter i lokallagene.

Ung Husflid som «merkevare»

Faglig materiell ble tidligere laget i hefteform. Det er, som nevnt tidligere, utarbeidet flere temahefter i strikking og spikking. Den første fagboka for arbeid med barn er «Tegne med tråd» (2007), som et resultat av et broderiprojekt i NH.

Den første boka i Ung Husflid-regi var «Tråd» (2008) og deretter «Barn + symaskin = gøy» (2011). Boka «Z-spor» (2014) kom som et resultat av prosjektet «Mønster og dekor», der ungdommer deltok på kurs og utarbeidet de fleste modellene til aktivitetene i boka. I prosjektet «Barn vever», hadde vi gjort flere erfaringer med ulike lærere om hvordan formidle vev til barn, som resulterte i boka «Vev Vel» (2016).

Dette materialet danner faglig basis for opplæringen av veiledere, og brukes aktivt i lokallagenes aktiviteter. Vi har også mange eksempler på at materialet brukes i undervisning i grunnskolen.

De senere årene er det blitt en betydelig mengde faglig materiell på Ung Husflids nettsider under knappen «ting å lage». Der har vi også gjort en del utprøvinger med instruktørfilmer. De mest brukte er de 20 instruksjonsfilmene i strikking.

Aktivetsmateriell

Annet materiell til direkte bruk i aktivitetene, er egne Ung Husflid-diplomer til premiering i ulike sammenhenger. Spikke- og strikkesertifikater inneholder enkle kriterier som inngår i teknikkopplæringen og brukes kanskje mer i grunnskolen enn i lokallagene. Disse ligger ferdig til bruk på nettsidene.

I nettbutikken til Norges Husflidslag er det mulig å bestille ulike typer materiell. Det har vært laget flere typer T-skjorter til ulike aktiviteter gjennom årene. Ung Husflid-merkelapper i flere varianter er svært populære, til å lime og sy på gjenstander barn og unge lager, på Ung Husflid-aktiviteter. Et lite notathefte til bruk i Ung Husflid-klubbene er i ferd med å innarbeides og til boka Vev Vel er det laget en egen liten grindvev til flossveving. Enkelt redskap og enkel teknikk, som spredte seg raskt.

Alt dette gjøres for å tilrettelegge slik at det skal være lett for de frivillige å komme i gang med aktivitet, og å premiere når aktivitetene skal avsluttes.

Merkevare for småtroll

Gjennom spikking med barn og heftet «Med kniv og fantasi», erfarte vi at spikkefigurene med Ingo og familien, gjorde stor lykke og ble spikket over hele landet. Når vi skulle finne figurer

som kunne være lett gjenkjennelig i Ung Husflid-satsingen, gikk vi til illustratør Stina Langlo Ørdal og utviklet i samarbeid figurene Gimber og Katta.

Gimber er navnet på en sau som ikke har fått barn. Den er interessert, grundig, flink, litt usikker, vennlig, kan være litt slitsom og har alltid et prosjekt eller flere på gang. Katta derimot er impulsiv, selvsikker, egoistisk, nysgjerrig, lunefull, sta, energisk når han vil, og stoler på flaksen. Disse figurene har vært med i 10 år, både i bøkene, på nettsidene, på T-skjorter, plakater og så videre. De har vært gjenkjennelige som vignett, men lite brukt som aktive figurer i ulike materialer. Derfor lar vi de sove litt, kanskje de kommer tilbake med nye kompisser?

www.unghusflid.no

Ung Husflid har et eget nettsted kalt www.unghusflid.no. Det ble etablert i 2008, med støtte til utvikling via kulturmidler fra LNU. Det ble opprettet primært for å være et nettsted for voksne som arbeider med barn og unge i husflidslagene og kunst- og håndverkslærere i grunnskolen. Aktivitetene som har vært presentert passer best for barn mellom 7–13 år, men teknikker og materialer er de samme, selv om farger, størrelser og trender skifter. På nettstedet presenteres nasjonale og regionale prosjekter, nyheter fra Ung Husflid-aktivitet rundt omkring i landet, diverse informasjon om organisering av barneaktivitet og materiell som er utviklet til bruk på aktivitetene.

I 2013 ble det foretatt en oppgradering for å gjøre nettstedet mer barnevennlig. Det har en egen «bank» med aktivitetsforslag og oppskrifter på «ting å lage». Dette området på nettsidene topper statistikken på antall brukere. De siste fire årene har vi hatt egen adventskalender, med en ny ting å lage for hver dag i desember. Dette er det aller mest populære tiltaket på Ung Husflids nettsider.

I 2018 har vi foretatt nok en oppgradering, satt inn egen aktivitetskalender og foretatt tettere tilknytning til sosiale medier som Facebook og Instagram. Målet denne gang er å forbedre nettsiden til å kommunisere bredere og være en kanal som også favner ungdom.

Reflid

I 2012 ble bloggsiden REFLID åpnet. Målet var å opprette en ungdomskanal, der redesign og gjenbruk var profilen. «Et nettsted med fokus på håndverksprodukter av gjenbruksmaterialer. En visuell godtepose til inspirasjon for de som liker å lage nytt av brukt! REFLID ønsker å være et forum for ungdom, der idéer kan utvikles og erfaringer med gjenbruk utveksles. REFLID vil gi deg inspirasjon, skaperglede og håndverkskunnskap

i full utfoldelse. La deg inspirere og inspirer andre med dine arbeider». Vi hadde ikke hender og hoder nok til å drifte to nettsteder i Ung Husflid-teamet, derfor er Reflid nå satt inn som egen knapp under www.unghusflid.no, «ting å lage».

Nyhetsbrev på e-post, Facebook og Instagram

De siste 5 årene har vi sendt ut nyhetsbrev til Ung Husflid-kontaktene, lokallagene og andre interesserte. Det er en svært effektiv måte å fortelle abonnentene om nyheter på nettsidene. Facebook (FB) brukes på samme måte, til å gjøre våre følgere oppmerksomme på nyheter på nettsiden. I tillegg forsøker vi å dele lokallagenes aktiviteter for barn og unge fra andre FB-sider. Instagram er kommet inn på nettsidene i 2018, og vi håper å bruke den til å dele våre og andres bilder, for å skape interesse omkring husflidsprodukter til inspirasjon og aktiviteter.

Nasjonale prosjekter

Barn gleder barn (2009–2010)

«Barn gleder barn» var Ung Husflids jubileumsprosjekt i forbindelse med NHs 100 års bursdag i 2010. Mottoet var: 100 år = 100 tepper. Ung Husflid ble sponset av tekstilfirmaet Fr. Jørgensen, med 7400 lapper, som ble bestilt av skoler og lag over hele landet. Lappene ble dekorert av barn og unge, damer i Quiltelagene monterte teppene. 100 lapper ble trukket ut og 100 barn fikk hver sin turkopp, dreid av Husflidshåndverker Trond Killi og sponset av Norsk Flid. Under NHs landsmøte i Oslo i 2010, ble teppene stilt ut i Roald Amundsens gate. Et fargerikt syn med mange besøkende. Det ble 135 tepper som deretter ble fraktet til Kenya og delt ut i Pumwani-slummen i Nairobi. To barn fra Inderøy Husflidslag ble trukket ut, og var med på å dele ut teppene. Med ufattelige mengder dugnadstimer kom alle lappene sammen til tepper. Spennvidden i prosjektet og det sosiale aspektet, gjorde at prosjektet involverte, engasjerte og berørte barn, unge og voksne, over hele landet.

Det ble også arrangert lotteri i forbindelse med dette arbeidet. Ung Husflid henvendte seg til HM Dronning Sonja, og fikk stoffrester fra Slottets systue. Av de fornemste silkestoffer ble det blant annet laget 3 dukker, som var gevinster i lotteriet. Silkestoffene ble også brukt til å lage et Dronningteppe.

Motivet ble satt sammen av dronninger, konger, prinser og prinsesser ut fra innsendte barnetegninger, og teppet ble dekorert med broderte sitater fra barnemunn. Et majestetisk og morsomt teppe, som senere ble gitt til Ullevål sykehus, avdeling Kreftsenteret. Prosjektet ble igangsatt i september 2009 og avsluttet høsten 2010. Se teppet på s. 21.

Nasjonale prosjekter med støtte fra LNUs kulturmidler

For å sette fokus på nye faglige retninger, prøve ut nye arbeidsmåter eller arbeid mot nye målgrupper, har vi kjørt ulike prøveprosjekter. De fleste av disse prosjektene har vært helt eller delvis støttet gjennom kulturmidlene via Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU).

Redesign-prosjekt (2012)

Ung Husflid arrangerte 3 workshoper i samarbeid med lokale lag og 4H. Klesdesigner Veronika Glitch var lærer og inspirator på alle kursene, som ble holdt i Surnadal, Førde og på Lillehammer. Gjenbruksprosjektet, som endte opp på bloggsiden og merket Reflid, retter seg spesielt mot ungdom. Stoff fra kursene, oppskrifter på to av sømprosjektene og vottekurset som kom i etterkant, var presentert på Reflids egen bloggside. Reflid er nå flyttet til www.unghusflid.no.

Barn vever (2013–2014)

«Barn vever» var et forsøk der vi jobba med ulike barnegrupper og ulike vevteknikker for å se hvordan vevteknikkene kunne tilrettelegges for barn. Det ble gjort utprøving innen teknikkene flatvev, bildevev, brikkevev og grindvev. Med flere dyktige vevlærere som instruktører, ble dette prosjektet svært vellykket og godt dokumentert. Boka Vev Vel (2016), bygger på en del av de erfaringene som ble gjort i dette prosjektet.

Reflid på festival (2014)

Vi utviklet et aktivitetskonsept og deltok på tre ulike sommerfestivaler 2014. Festivalkonseptet ble brukt på "Volumfestivalen" på Elverum, "Malakof" i Eid i Nordfjord og "Strunkeveko" i Valdres. Ungdommer var med og deltok i veiledningen av andre ungdommer på stand og i workshop. Til sammen på alle tre festivalene var ca. 140 ungdom inntatt standene og lagde armbånd i gjenbruksmaterialer. Et svært vellykket prosjekt, som viste at gjenbruksaktivitetene hadde stor appell til ungdommen.

Mønster og dekor (2013–2014)

På bakgrunn av Norges Husflidslags prosjekt «Form, farge, funksjon», ville vi prøve ut ulike opplegg sammen med ungdom. Utprøving av mønsterbygging i flere teknikker, med flere ungdomsgrupper, danner grunnlaget for boka «Zspor #mønster #dekor»(2014). Mønsterbygging innen ulike materialområder

ble tema for instruktørkursene som ble arrangert i 2014 og 2015. I skoleåret 14/15 er boka tatt inn i pensum for studenter ved kunst- og håndverksutdanningen av lærere, ved Høyskolen i Telemark, Notodden.

Kom skal vi klippe sauene (2015–2016)

«Kom skal vi klippe sauene»-prosjektet var en del av NHS prosjekt Ullialt. Her ble det utviklet undervisningsmaterieell til karding, spinning på håndtein, spinnekrok og rokk. Vi har jobba sammen med medielinjer på to ulike videregående skoler for å lage spinnefilmene. Strikkeopplæring på nett har også vært en del av dette prosjektet. Det er utviklet mange nye modeller på strikking for barn og unge, og resultatet ble 17 undervisningsfilmer. Alle filmene er tilgjengelige på nettsidene, under knappen «ting å lage».

Kulturutveksling i praksis (2016)

Under Ungdoms-OL i Nanjing i Kina i 2014, var NH med Ung Husflid representert med 4 dyktige ungdommer fra Oppland. De fungerte som kurslærere på Silkeinstituttet i Nanjing i prosjektet og workshopen «Craft as a common language». Dette var en del av kulturprogrammet under lekene, og det var opptakten til at Ung Husflid ønsket å bidra med husflidsaktiviteter når ungdoms-OL kom til Lillehammer.

Ull-prosjektet «Wool workshop – create today» med aktiviteter under ungdoms-OL på Lillehammer i 2016, tilbød aktiviteter med karding, spinning, båndfletting og strikking til barn, unge og voksne fra mange nasjoner. Dette var en del av kulturprogrammet under Ungdoms OL 2016 som var gratis for alle. Ungdomsinstruktører fikk opplæring i forkant, og Ung Husflid hadde åpent workshop-tilbud under hele OL-uka på Lillehammer 12.–21.02.16. Deltakerne kom fra alle verdenshjørner, og det var spennende for alle å komme i kontakt med hele verden i et fellesskap med håndverket og den handlingsbårne kunnskapen. Et vellykket arrangement, som ga Ung Husflid-arbeidet mange nye impulser.

Nye venner gjennom hender (2016–2017)

Det siste prosjektet var «Nye venner gjennom hender», der vi forsøkte ulike tiltak sammen med flerkulturelle miljøer i 8 lokale husflidslag. Prosjektaktivitetene var svært varierte. Det var strikking av luer og pannebånd, dragebygging og deltagelse på dragefestival, spikking og dreining i tre, syng av smykkeskrin, poser og puter, lage armbånd i kabylsk vev, stofftrykk og nålefilting i ull. Opplæring og veiledning har hos noen lag foregått med gjensidig læring av teknikker i frie opplegg, der deltagerne har vært med i både planlegging og gjennomføring. Andre har lagt vekt på modeller og styrt aktivitet ut fra lagets egne ressurser. Noen har vært mest opptatt av møtene mellom menneskene og laget måltider som felles samlingspunkt for deltagerne.

Erfaringen som utmerker seg er lagene i Oslo, som arbeider med stabile grupper over tid, fordi det er fastboende med minoritetsbakgrunn. Lagene fra andre steder i landet hadde deltagere med kortere opphold i kommunene, og det var vanskelig å knytte varige kontakter og planlegge aktiviteter over tid.

Breddegavetildeling fra Sparebankstiftelsen DNB

NH har ved to anledninger fått breddegavetildeling fra Sparebankstiftelsen DNB. Den første breddegavetildelingen kom i 2008. 3,6 millioner kroner ble fordelt på 252 lag, til kjøp av symaskiner og utstyr til satsing på arbeid med barn og unge. Etter hvert ble det jevnlig etterspørsel etter enkle modeller til sømopplæring, og vi lagde boka «Barn + symaskin = gøy» (2011) og tilhørende sysertifikat.

Andre breddegave kom i 2015 og var på 3 millioner. 2,8 mill til breddegaveutdeling til 257 lokale husflidslag og 200 000 til prosjektet «Ungt design for unge brukere». Lagene har brukt pengene til innkjøp av utstyr og materiell til å jobbe med barn og ull. Dette genererte stor aktivitet ute i lagene, og ga en rask start på Norges Husflidslags ullprosjekt «Ullialt», som startet samme år.

Ungt design for unge brukere

I prosjektet «Ungt design for unge brukere» var målet å sette fokus på nytt design og gi ungdom selv muligheten til å være med å utvikle eget design i ull. Vi arbeidet med elever på videregående skoler i Vestfold og Buskerud, og en ung produktutvikler ble brukt som veileder og mentor. Resultatene ble premiert og stilt ut under vår workshop på ungdoms-OL i februar 2016, på Lillehammer.

Gjennom Fagutvalget i Tre i 2013, søkte NH midler fra Sparebankstiftelsen DNB til tiltak som skal få fram interessen for å arbeide med tre: tredreiing og spikking blant barn og unge. Det er kjøpt inn dreiebenker og annet utstyr og gjennomført mange kurs på ungdomsskoler og i lokallag. Fagutvalget arbeidet med tredreiing og spikking for barn på mange arenaer, som for eksempel Dyrsku'n i Seljord, Jakt- og fiskedagene på Elverum og Nordisk Treseminar på Dovre.

Deltagelse på nasjonale og regionale arenaer

Ved å bruke ressurser på å delta på en del nasjonale og regionale arenaer med aktiviteter for barn, setter vi fokus på videreføring av tradisjoner, kunnskap og ferdigheter. Det er uten unntak svært populære aktiviteter og etterspørselen er alltid større enn vi kan etterkomme.

Arenaene er for eksempel Jakt- og fiskedagene på Elverum, Nordisk Treseminar på Dovre, Dyrsku'n i Seljord, Kulturfest Tøyen. Diverse festivaler, markedsdager og husflidsdager, lista er lang og aktivitetene mange. Innholdet i aktivitetene er varierte og kan for eksempel være spikking, tredreiing, spinning, toving,

hoppetaulaging og veving. Mange ulike teknikker, redskaper og materialer tas i bruk og mange små og store never får prøve seg på ulike håndverk for aller første gang. Disse aktivitetene er ofte gnisten som tenner engasjementet hos både barn, unge og voksne. Lavterskeltilbud på «drop-in»-aktivitet, der husflid og håndverk er synlig, kan være starten på en meningsfylt hobby eller en yrkeskarriere.

Den kulturelle skolesekken

I samarbeid med fylkeskommuner, museer, husflidshåndverkere og andre aktører, har husflidskonsulenter fra flere fylker vært involvert i opplegg for Den kulturelle skolesekken (DKS).

Skolen er en arena hvor vi treffer mange barn og unge, og kan spre kunnskapen om håndverket på en god måte. Gjennom opplegg i DKS har mange barn fått kjennskap til for eksempel linberedning, spinning på spinnekrok og håndtein, toving, strikking og veving.

Fra rapporterte tall via lokallagene, fra 2008 til og med 2017, har 213 lag hatt tilbud i den kulturelle skolesekken, og 19 400 barn har deltatt på disse tilbudene. Tidsrammene er korte og elevene mange, så i de fleste tilfellene har dette blitt aktiviteter elevene bare får smakebiter av.

Våre samarbeidspartnere

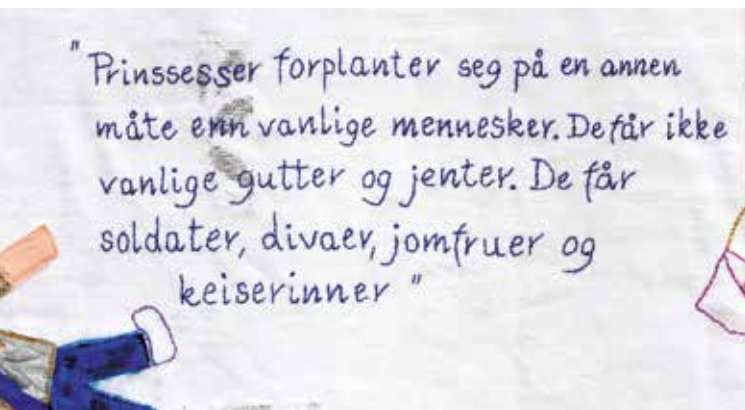
Norges Husflidslag samarbeider med mange organisasjoner, både nasjonalt og lokalt. Vi søker samarbeid med andre i forbindelse med ulike satsinger, der det er naturlig og vi ser det er sammenfallende interesser.

Siden lenge før starten på Ung Husflid var Det Norske Skogselskap og Norges Jeger- og fiskerforbund etablerte samarbeidspartnere gjennom arbeidet med barn og spikking. Forbundet Kysten og 4H er eksempler på organisasjon det samarbeides med lokalt.

Museer over hele landet er arenaer for aktiviteter for barn og unge, og mange lokallag har godt samarbeid med museene om aktivitetsdager, sommerskoler osv.

Ung Husflid samarbeidet tett med Norsk Quilteforbund under utgivelsen av boka «Barn + symaskin = gøy».

Når det gjelder prosjektmidler til større satsinger, har Norges Husflidslag vært heldige og blitt tildelt Breddegavemidler fra Sparebankstiftelsen DNB i to omganger. I tillegg har NH søkt om støtte til ulike mindre prosjekter til arbeid med barn og unge. Gjennom kulturmidlene som deles ut via Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner har Ung Husflid gjennomført en rekke prosjekter i løpet av de siste årene. Se side 9.

"Dronningteppet", fra "Barn gleder barn"- prosjektet s. 14.

Veien videre

Siste skudd på stammen

Ung Husflid startet med aktiviteter for barn, og etter hvert har vi gjort en del tiltak for og med ungdom. Ved å møte ungdom på ulike arenaer, enten det er ungdom som instruktører for mindre aldersgrupper i barnelagene eller på festival, er erfaringene de samme. Det er stor interesse og engasjement, men de må få være med på å styre aktivitetene og gis rom for de ungdommelige uttrykkene.

Høsten 2018 arrangeres Nordisk Husflidsleir for ungdom mellom 16–22 år. «Ungdom lærer ungdom» er mottoet. I ei uke skal håndverksinteressert ungdom lære, sosialiseres, mestre og ha det trivelig sammen. Med midler via LNU – «Aktivitetsstøtta», blir deltagerprisen overkommelig og mange fylkeslag og lokallag ønsker å bidra til at ungdom fra deres distrikt skal delta.

I 2018 er Ung Husflid i ferd med å etablere et eget nasjonalt ungdomsråd. Vi ønsker å trekke ungdom med inn i det nasjonale arbeidet, slik at de i større grad kan være med på å utforme sine egne møteplasser. Ung Husflid-teamet tror det er viktig med ungdommenes involvering om ungdom skal finne seg til rette i organisasjonen.

Del ideer og få dobbelt tilbake

Ung Husflids 10 første år har vært utrolig innholdsrike. Ved gjennomføring av mange ulike tiltak har vi kartlagt, gjort forsøk, erfart, konkludert og gått på nye prosjekter med krum hals. NH har aktiviteter spredt utover landet, fra de minste kommunene, på de ytterste øyene, innerst i skogsbygda og til midt i byen. Ulike rammebetingelser krever tilpasningsdyktighet. Det sørger alle frivillige hender i lokallagene for å ivareta på en god måte.

Ung Husflids oppgave er å sørge for at alle som ønsker å drive aktivitet for barn og unge, får tilgang til verktøy og utstyr, materialer og materiell til inspirasjon. Gjennom utvikling av nettsidene våre, ønsker vi å gi alle interesserte tilgang til nyttig informasjon til husflidaktiviteter av mange slag. Gjennom kurs og utvikling av ulike opplæringsarenaer, håper vi å bidra til å inspirere og å frigjøre energi til stor aktivitet av mange slag. Det er stadig nye barn og unge som trenger det magiske i møtet med gode materialer, og å oppleve mestringsfølelsen og skapergleden i håndverket.

"Dronningen er frue til kongen. Dronninger må være pene. Hvis noen er sligge, kan de ikke bli dronninger. Men da kan de kanskje bli lærere."

prinsesse for en dag

Kampen om krona

"Kongens fortjenestes medalje kan man få hvis man feks har vært gift med den samme kjedelige mannen i 50 år."

"Det som er viktigst for mødre er at de får barn, hvis ikke må de være alenemor i hele livet."

"Prinsesser forplanter seg på en annen måte enn vanlige mennesker. De får ikke vanlige gutter og jenter. De får soldater, divaer, jomfruer og keiserinner."

En vibrasjon er en bevegelse som ikke vet hvilken vei den skal gå.

"Hvis frøet fra faren ikke treffer morens egg, blir det bare en vanlig amelett av det."

...kanskje kommer prinsessen...

**Denne brosjyren ligger
også tilgjengelig som pdf på
www.husflid.no og
www.unghusflid.no**

Norges Husflidslag

Øvre Slottsgate 2B (4. etasje)
0157 Oslo
Tlf.: 22 00 87 00
www.husflid.no
e-post: post@husflid.no

Design: Tress Design AS
Trykk: 07 Gruppen AS
Papir: Artic Volume white
Trykkeår: 2018

Ønsker du informasjon om bildene,
kan du ta kontakt på post@husflid.no

DU DELER
EN IDÉ
OG FÅR
DOBBELT
TILBAKE!

Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo
T 22 00 87 00
post@husflid.no www.husflid.no

Norges Husflidslag ble i 2014 akkreditert av UNESCO som rådgivende organisasjon på feltet immateriell kulturarv.

